

Asia: VN/10556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta

Etelä-Karjalan työllisyysalue toteaa, että työvoimaviranomaisen näkökulmasta se, että asiakkaiden palveluprosessia määritellään eri lainsäädännöistä voi lisätä hallinnollista taakkaa ja tehdä kokonaisuudesta yksittäisen asiantuntijan näkökulmasta vaikeammin hallittavaa. Ehdotettu yleistuki voi kuitenkin selkeyttää hallinnollisesti sekä etuushakemusten että palveluprosessien kulkua Kansaneläkelaitoksen näkökulmasta.

Tarkoituksena on, että yleistuki keskitetään yhteen lomakkeeseen ja verkkoasiointiin, mikä on sinänsä tarkoituksenmukaista, mutta asettaa samalla haasteen sille, kuinka voimme varmistaa asiakkaiden tarvitseman tuen digipalveluihin ja verkkoasiointiin. Etelä-Karjalan työllisyysalue esittää huolen siitä, miten Kansaneläkelaitos, joka on vähentänyt lähipalveluja, pystyy tukemaan asiakkaita yleistuen hakemisessa.

Etelä-Karjalan työllisyysalue pitää tärkeänä, että osissa tehtävässä sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa huomioidaan kokonaisuus ja uudistuksen eri osien suhde toisiinsa. Sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa on huomioitava ne henkilöt, joilla on vian, vamman tai sairauden haasteita, jotka vaikeuttavat työnhakua ja työn vastaanottamista. Nykytilanteessa työkyvyttömät tai osatyökykyiset ovat työttöminä työnhakijoina työttömyysturvaetuudella, vaikka he tarvitsisivat heidän työkykynsä räätälöidyn työpaikan, erityisen tuen, pitkäkestoista kuntoutusta tai eläkeratkaisun. Ratkaisut tulisivat olla yksilöllisiä sekä saatavan etuuden että tarvittavan tuen suhteen.

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tapaamiset järjestetään entistä vahvemmin paikan päällä. Etelä-Karjalan työllisyysalue pitää asiakkaiden tapaamista kasvokkain lähtökohtaisesti hyvänä, mutta toteaa, että asiassa olisi oltava harkinnanvaraa, milloin kasvokkain tapaaminen on sekä asiakkaan että työvoimaviranomaisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Esityksen mukaan aktivointisuunnitelmat tulevat joiltain osin aikaistumaan. Jotta tehtävillä aktivointisuunnitelmilla olisi vaikutusta nuorisotyöttömyyteen ja syrjäytymiskehitykseen, edellyttää se sujuvia eri toimijoiden välisiä yhteistyöprosesseja ja riittävää resurssointia sekä henkilöstön että palvelujen osalta. Edellä mainittu koskettaa myös monilaista palvelua tarvitsevia asiakkaita. Etelä-Karjalan työllisyysalue toteaa, että tämän toteuttamiseksi tarvitaan myös nykyistä kattavampaa sääntelyä esimerkiksi asiakasprosessissa olevien toimijoiden välisen tiedonvaihdon toteuttamiseksi.

- Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista

Etelä-Karjalan työllisyysalue arvioi, että työllisyysvaikutusten arviointi on hallituksen esityksessä kuvattu puutteellisesti tilanteessa, jossa työttömyys eri ryhmissä kasvaa huolestuttavasti. Etelä-Karjalan työllisyysalue toteaa, että työllisyysvaikutusten tulisi olla yksi tärkeimmistä vaikutusarvioinnista. Esimerkiksi esityksessä yleistukeen liitettävästä varallisuusehdosta ja tähän kuuluvasta tarveharkinnasta ei ole arvioitu työn

vastaanottamisen näkökulmaa; milloin työn vastaanottaminen on asiakkaan taloudellisen tilanteen näkökulmasta tarkoituksenmukaista ja toimeentulon kannalta järkevää. Etelä-Karjalan työllisyysalue esittää suojaosan palauttamista lainsäädäntöön.

- Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)

Ei lausuttavaa.

- **Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä**

Ei lausuttavaa.

- **Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista**

Etelä-Karjalan työllisyysalue näkee, että sillä, mitä työttömyysetuutta henkilö saa, ei tulisi olla vaikutusta hänen palveluprosessiinsa. Sen sijaan palveluprosessia ja sitä, toteutetaanko prosessiin sisältyvät keskustelut kasvokkain vai jonkin muun kanavan kautta, tulisi määrittää työvoimaviranomaisen arvio asiakkaan palvelutarpeesta.

Esityksessä tietyn aikaa yleistukea saaneen henkilön kanssa käytäviä keskusteluja tulisi toteuttaa ensisijaisesti läsnätapaisina. Etelä-Karjalan

työllisyysalueen arvion mukaan tämä voi johtaa asiakkaiden epäyhtenäiseen kohteluun tilanteissa, jossa asiakkaan palveluprosessia

määrittää se, onko hän työttömyyskassan jäsen vai ei. Esimerkiksi muutosturvatilanteessa irtisanottujen henkilöiden osalta työttömyyskassaan

kuuluvien ja kuulumattomien palveluprosessit poikkeaisivat tapaamisten toteutustapojen osalta toisistaan, vaikka henkilöiden työllisyyspalveluiden tarve

ja työllisyystilanne vastaisivat toisiaan.

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Aktivointiehto tulee uuden lainsäädännön myötä sekä joltain osin aikaistumaan että koskettamaan laajempaa asiakaskuntaa, peruspäivärahan saajien tullessa mukaan. Viittaus vastaukseen kohdassa ”Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta”.

Etelä-Karjalan työllisyysalue toteaa, että asiakkaan palvelutarpeen tulisi määrittää palveluprosessia, ei asiakkaan saaman etuuden. Sujuva palveluprosessi edellyttää työvoimaviranomaisilta ja hyvinvointialueilta riittävää resurssointia sekä henkilöstön että palvelujen osalta.

Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 4 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki merityösopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki ulosottokaaren muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

4. Muuta lausuttavaa

Ei lausuttavaa.

Natunen Sanna

Lappeenrannan kaupunki - Lappeenrannan kaupunginhallitus 16.6.2025